

Recensie: Marja Schouten

F.G. Haghenbeck: 'Sangrita en Tequila'. Een roman over het leven van Frida Kahlo. Orlando uitgevers, Amsterdam 2010. ISBN 9789022 959855 (Overige Gezondheidszorg/PO/1)

Soort boek/stijl/ziekte: Ter gelegenheid van de 100ste geboortedag op 6 juni 2007 van de beroemde Mexicaanse kunstenares Frida Kahlo zou voor het eerst haar notitieboekje 'Het Boek van de Heilige Kruiden' worden tentoongesteld in het Paleis voor Schone Kunsten in Mexico Stad. Op de openingsdag verdween het boekje spoorloos. Haghenbeck gebruikte dit gegeven voor de roman gebaseerd op het leven van Kahlo, waarin ook De Dood een personage is. Een spel van waarheid en fictie met recepten uit het aantekenboekje. Frida leed aan chronische, heftige pijnen mede als gevolg van een busongeluk op haar achttiende. Ze werd zwaar depressief en probeerde haar somberte te bestrijden met alcohol en pillen. Ze stierf op 47-jarige leeftijd.

Over de schrijver: Haghenbeck, geboren 1965, Mexico Stad is schrijver van diverse romans en filmscripts. Zijn roman *Trago Amargo* werd in 2006 bekroond met de Premio Nacional Una Vuelta Tuerca voor de beste thriller. *Sangrita en tequila* verschijnt in verschillende landen in vertaling en werd genomineerd voor de Premio Iberoamericano Planeta-Casa de America.

Korte beschrijving: Wanneer Frida Kahlo gewond raakt bij een busongeluk en voor het eerst overlijdt, maakt ze met haar peetmoeder De Dood een afspraak: zij zal haar laten leven, maar als tegenprestatie moet Frida ieder jaar een offerande voor haar bereiden ter herinnering aan hun overeenkomst. Vanaf dat moment noteert Frida het recept voor elk feestmaal op de dag van Allerzielen in een schriftje dat ze 'Het Boek der Heilige Kruiden' noemt. Terwijl het ritueel punctueel wordt uitgevoerd, ontrolt haar leven zich onstuimig, vol passie en pijn. Ze leert de man kennen met wie ze haar leven zal delen, de wereldberoemde kunstenaar Diego Rivera. Hij markeert voor Frida het begin van een tweede dood.

Wat viel op: Het zal je maar gebeuren. Op haar zesde valt Frida ten prooi aan polio, daarna krijgt ze een busongeluk. Haar lichaam wordt doorboord door een ijzeren staaf en haar ruggenwervel is op verschillende plaatsen gebroken. Ondanks talloze operaties lijdt ze haar leven lang aan helse pijnen. Ze trouwt met Diego Rivera, een gevierd kunstschilder, maar een meedogenloos vrouwenversierder. Als ze eindelijk zwanger raakt, krijgt ze een miskraam. Het verlies moet ze in haar eentje verwerken, want manlief is weer eens de hort op.

Een normaal mens zou van de brug springen, maar hoe depressief dan ook, Frida vindt in haar schilderkunst een uitlaatklep. Ze maakt veel zelfportretten, vaak bloederig en gruwelijk. De pijn spat zo ongeveer van haar doeken. Om haar leed voor de buitenwereld te verbloemen, gaat Frida zich steeds opvallender kleden. Ze hult zich in Zapotheekse gewaden als ode aan de oorspronkelijke bevolking van Mexico. Ze geeft zich over aan heftige seksuele uitpattingen, ook met vrouwen. Tegelijkertijd is haar leven doordrenkt van het besef dat ze in geleende tijd leeft.

Citaten: Pag. 60: 'Wij Mexicanen drijven de spot met de dood. Elk voorwendsel is goed voor een feestje. Geboorte en dood zijn de belangrijkste gebeurtenissen in ons leven. De dood is treurnis en vrolijkheid. Tragedie en vermaak. Om ons laatste

uur in harmonie te leven maken we ons dodenbrood: met suikerzoete beenderen, en zo rond als de levenscyclus. En in het midden de schedel. Zoet maar doods. Dat ben ik.' Gevolgd door het recept van *pan de muerto*.

Pag. 81: 'Zoals een vrouw zwicht voor een man die haar alleen maar leed berokkent, zo werd Frida verliefd op Diego... Vanaf het ogenblik dat ze zich had voorgenomen dat Diego haar nieuwe reden van bestaan zou worden, besloot ze haar hart, ogen en buik in het kastje van haar hoofd te bewaren, het de naam Diego te geven, het op slot te doen en het in de rivier der hartstocht te gooien.'

Pag. 217: 'Vanaf het begin deed de fotograaf (Nickolas Murray, ms) zich tegoeed aan de geuren, kleuren en weefsels en smaken die Frida uitdroeg. Alleen al een wandeling door het Blauwe Huis in Coyacán was een reis voor zijn zintuigen: de reeks schilderijen, de kartonnen Judassen, het aardewerk uit Talavera, de *xoloescuintles*, de Azteekse kale hondjes die met haar rokken ravotten, de mopperende papegaaien en de kaalgeplukte meneer Kukeleku, die wegrende zo hard hij kon als hij gasten zag. En daar kwamen nog bij de verrukkelijke gerechten uit haar keuken en haar geurige desserts, die elke tong konden strelen.'

Pag. 274: 'De avond van haar leven wierp zonnestrallen over de bergen die binnenkort volledig zouden verdwijnen. De kaars van haar tijd op aarde was bijna opgebrand. De pit was kort en de vlam zwak...In haar wervelkolom, die zo gehavend was als een stad waarin de hoofdstraat is opgebroken, brak de chaos los...Tussen doodsstrijd en verdovende middelen waren haar zintuigen ver weggevlucht.'

Recensies: www.dizzie.nl: 'Frida bemint en begeert hartstochtelijk, maar ze leeft op de pof; vanwege haar pijnlijke en gehavende lichaam zal ze nooit kunnen vergeten dat haar peetmoeder stukje bij beetje haar ziel uitrukt en dat zij steeds naderbij komt in afwachting van de laatste ontmoeting...'

(Flow): 'Een mooie sprookjesachtige roman over een wonderlijk en heftig vrouwenleven. Voor alle fans van de schilderijen van Frida Kahlo, maar ook voor iedereen die houdt van dat magische sfeertje van de boeken van Isabel Allende en Laura Esquivel.'

Extra: Meer weten over Frida Kahlo?

Lezen: Kahlo, Andrea Kettenman Taschen Verlag, met afbeeldingen van haar schilderijen. Zeer aan te bevelen. Nederlandse vertaling, ISBN 3-8228-6834-5
The diary of Frida Kahlo, facsimile uitgave van haar dagboek, met introductie van Carlos Fuentes. Engelse vertaling, ISBN 978-8109-5954-5
Diego en Frida, Jean-Marie Gustave le Clezio, de Geus, ISBN 90-5226-384-1
Zien: Tentoonstelling. Dit jaar reist een tentoonstelling van Frida Kahlo door Europa. Tot 5 december 2010 te bezichtigen in Wenen.